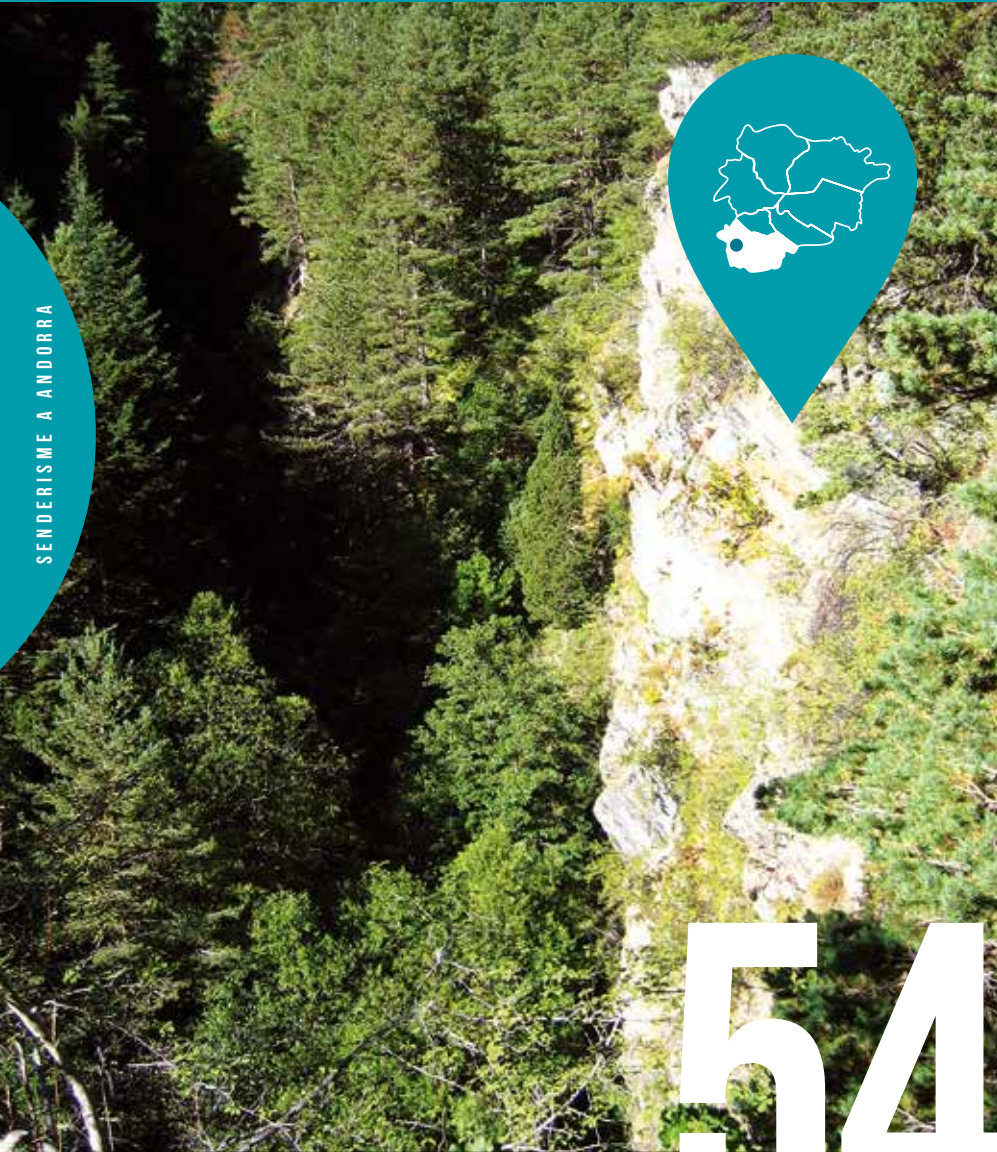

54 CAMÍ DE FRANCOLÍ

NO ET PERDIS...

la visita guiada de l'Home i la Matèria: els homes dobleguen els elements i la matèria per assegurar-se l'existència, però també com a forma d'expressió. Sant Julià de Lòria, petit poble de muntanya, aprofita des de fa segles els conductes abundants d'aigua de la vall per fer-ne punts d'encontre de la seva vida religiosa, social i domèstica. Al costat de l'aigua, la pedra i el metall parlen de la seva subordinació a l'home, sempre necessitat de recipients útils, sempre necessitat de l'expressió que proporciona l'escultura.

SABIES QUE...

la llengua oficial d'Andorra és el català. Entre les obres més importants escrites per escriptors andorrans cal destacar el Manual Digest, d'Antoni Fiter i Rossell, i el Politar andorrà, d'Antoni Puig. El 1838 es va escriure el primer llibre imprès en català al país, "Relació sobre la Vall de Andorra".

TOPONÍMIA

Francolí: Au gal·linàcia de la família de les perdícides, espècie *Francolinus francolinus*, semblant al faisà. Considerada menja exquisida, n'havia existit en certa abundància al lloc dit. Avui, extingida arreu.

Basseta d'aigua

Pi Roig (*Pinus sylvestris*)

Bordes de Servellà

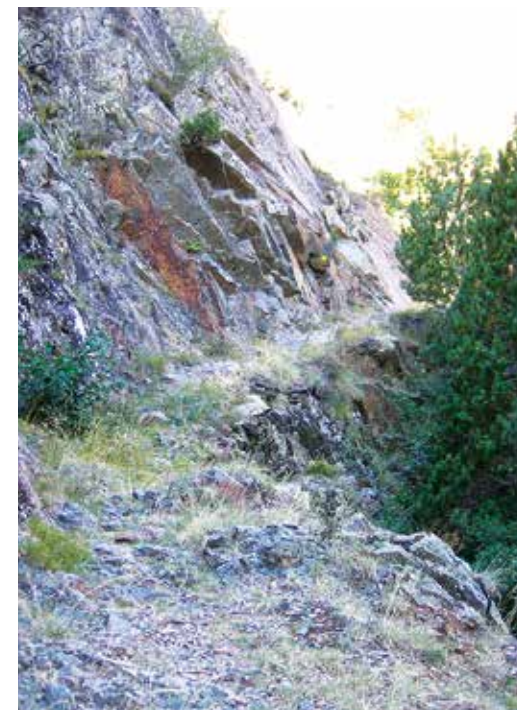
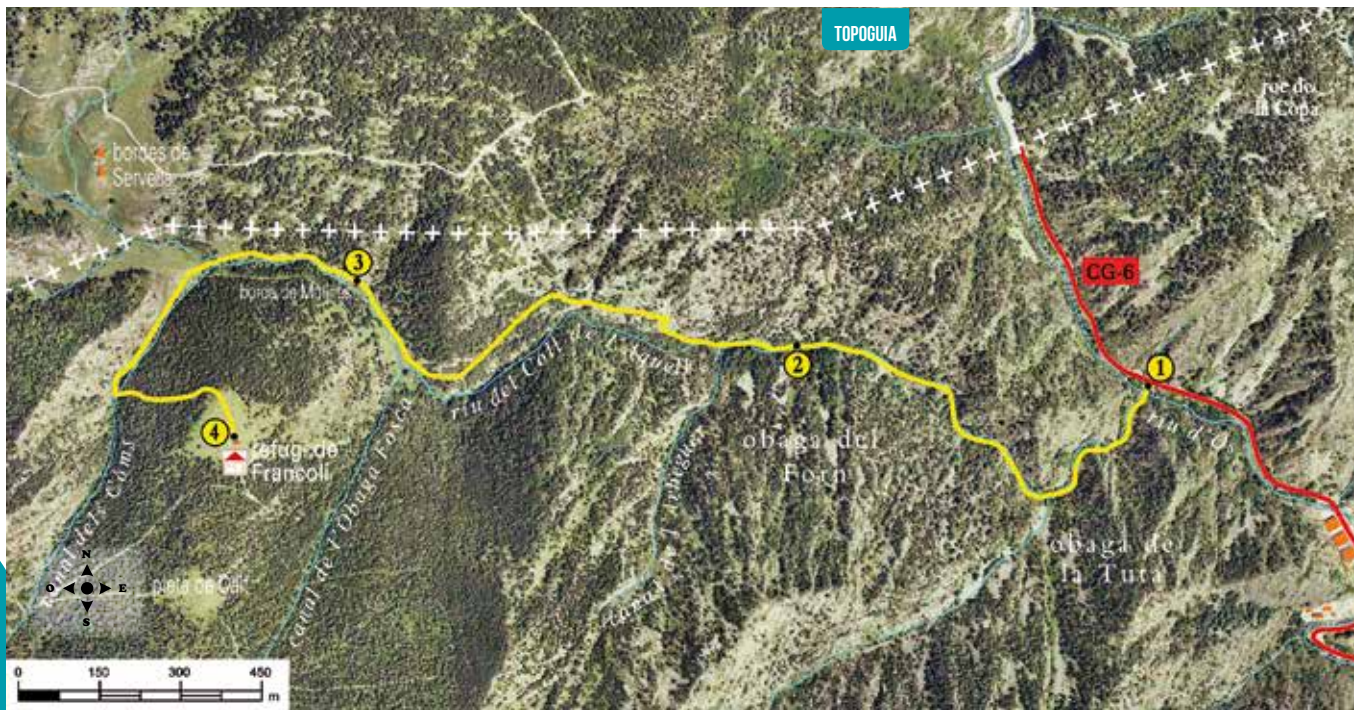
Salt d'aigua

La parròquia de Sant Julià de Lòria és la més meridional del Principat d'Andorra. Limita, al nord i al nord-est, amb les parròquies d'Andorra la Vella i Escaldes-Engordany i, a l'est, al sud i a l'oest, amb territori català. Té una població d'uns 9.600 habitants.

L'oferta cultural laurediana és rica i variada: hi ha el museu del Tabac, el santuari de la Mare de Déu de Canòlich, patrona de Sant Julià de Lòria, l'església romànica de Sant Serni de Nagol (segles XI-XII), i la possibilitat de fer visites guiades pel poble, com l'itinerari de *l'home i la matèria* o la *ronda laurediana*.

La vegetació més freqüent de la parròquia és molt diversa, a causa de la seva situació geogràfica i la varietat topogràfica i geològica. A la part més baixa, situada a uns 850 metres d'altitud, hi destaca la vegetació mediterrània (estatge basal). A una altitud més considerable, hi predominen les rouredes de roure martinenc (*Quercus pubescens*) i, sobretot, les pinedes de pi roig (*Pinus sylvestris*).

Al final de l'excursió arribem al refugi de Francolí, amb capacitat per a 6 persones, que és un refugi de muntanya situat a 1.865 metres d'altitud, a la dreta del torrent de la solana dels Llimois, a la plana coneguda com pleta de Baix.

FITXA TÈCNICA

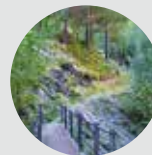
- 2H 40 MIN
- 2H
- +580 M
- 3.300 M
- NO*

TEMPS APROXIMATS

SENYALITZACIÓ DEL RECORREGUT

-
-
-
- DIRECCIÓ EQUIVOCADA

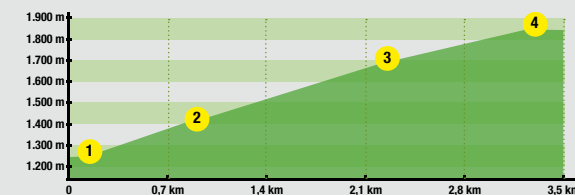
LLOC ALÇADA	DISTÀNCIA DESNIVELL	TEMPS	COORDENADES	DESCRIPCIÓ
1 CARRETERA D'OS DE CIVIS (CG-6) 1.280 m	-- (-)	--	N42 29.463 E1 26.805	Per arribar al punt de sortida, seguim la CG-6, des de la rotonda d'Aixovall fins al km 5,5. La sortida de la ruta es troba en una àrea de berenada i s'inicia en un petit pont sobre el riu d'Os, al costat esquerre de la carretera.
2 BASSA AL RIU 1.430 m	950 m (+150 m)	1h	N42 29.499 E1 26.331	El camí, indicat amb punts grocs, segueix el riu del Coll de l'Aquell per un tram encaixonat i força tècnic, on cal que vigilem per tal de no rrelliscar sobre les pedres molles. El sender no està gaire fressat i, per tant, hem d'estar pendents de les marques grogues.
3 BORDA DE MOLINES 1.700 m	2.240 m (+270 m)	1h 50	N42 28.328 E1 28.442	Seguim pel fons de vall, en un tram tècnic per on cal que caminem amb compte. Ens enfilem per la solana després de travessar el riu i remuntem, tot fent marrades, per un pendent sostingut. Girem a la dreta en direcció oest i planegem fins a la borda de Molines.

LLOC ALÇADA	DISTÀNCIA DESNIVELL	TEMPS	COORDENADES	DESCRIPCIÓ
4 REFUGI DE FRANCOLÍ 1.860 m	3.300 m (+160 m)	2h 40'	N42 29.402 E1 25.573	Continuem planejant pel fons de la vall, tot passant per unes basses d'aigua de gran bellesa. Travessem el riu i arribem a un gran prat de dall, on hem de girar a l'esquerra, tot remuntant pel prat en direcció sud. El camí puja per la canal dels Còms i girem a l'esquerra tot pujant pel bosc. Un darrer pujador per un prat ens condueix al punt d'arribada, el refugi de Francolí. En destaca la vista sobre el bony de la Pica, amb el pic de Casamanya al fons sobre la collada de Munaner.

PERFIL DEL RECORREGUT

* El retorn es pot efectuar seguint el mateix itinerari en sentit invers, tot baixant amb la precaució que requereix un descens d'aquestes característiques tècniques. Una altra opció és preveure un vehicle 4x4 al refugi, on s'arriba per pista forestal des del poble d'Os de Civís.